

Именитата Верка Сидерова на 95 години –

„Дайте и ще ви бъде дадено“

В.Сидерова (на 89 г) след награждаването с Почетен плакет „Златна детелина“ – 9 май 2015 г.

Чували сме тази сентенция. Но има хора, на които тя много приляга – на тези, които много са дали на другите. Всеки, който познава по-отблизо народната певица Верка Сидерова знае, че тя е от тези хора. Достигнала върховете на своите 95 години, тя се радва на най-големия дар – Живота, на уважението и любовта на многобройните си почитатели у нас и в чужбина.

Влечението ѝ към народната песен, нейният ярък изпълнителски талант, който притежава, и разбирането ѝ, че талант ти се дава за да го развиеш, а не да го похабиш, я отвеждат до голямата сцена. Там тя се учи от най-добрите – Филип Кутев, главен художествен ръководител на Държавния ансамбъл за народни песни и танци, народната певица Вълкана Стоянова, която цени високо, и др. Въпреки дарбата си, Верка знае, че пътят до майсторството е застлан и с много трудности, но не се плаши. Приема всички предизвикателства. Редовните репетиции, турнетата в страната и чужбина изискват постоянство и отговорност. Утвърждаването ѝ като една от най-добрите солистки на ансамбъла я заставят да прави и жертви в личен план. Най-вече при отглеждането на сина си – не винаги може да бъде до него. Огромна благодарност е съхранила Верка към свекърва си, която ѝ помага в този труден период, когато детето е малко. Идва време когато и Верка отвърща с грижа към остарялата си свекърва.

Четвърто, най-малко дете в семейството, В. Сидерова е възпитана в труд и взаимно уважение. Родена в Добрич, на 26 април 1926 г., когато Южна Добруджа е била под румънска окупация, тя от малка разбира какво е да се бориш за запазване на национална идентичност. Въпреки че румънската администрация налага румънския език в училищата, у дома децата се учат да говорят, да четат и пишат на български език. Песните, приказките, обичаите се предават от майките и бабите към децата. Верка не само носи

гените на два народа – баща ѝ е руснак, майка ѝ българка – тя е наследила от майка си и двете си баба дарбата да пее добре. Тя развива и обогатява тази дарба през годините, става живият мост за предаване към следващите поколения на около 200 добруджански песни. Любимата песен на баба си по майчина линия, „Лале ли си, зюмбюл ли си“, Верка изпълнява с такова майсторство, че тази песен се превръща в нейна творческа виза.

В. Сидерова умее да общува с хората, както чрез изпълнителското си майсторство, така и в преките си социални контакти. Дори след като се пенсионира, тя винаги се е отзовавала, когато са се обръщали към нея за съдействие. Майки са искали да чуят компетентното ѝ мнение за певческите възможности на децата си. Помагала е и на вече проходили певци – как да усъвършенстват таланта си по пътя към изпълнителското майсторство. След всяко интервю, телевизионно предаване или видео-клип с нейни послания за живота, за народната песен, за родния край и Родината, Верка винаги ни очарова с уменията си да разказва, да изразява чувствата си и разбиранията си за съхраняване на националната идентичност чрез народната песен. Голяма роля за популяризиране на нейните творчески заслуги имат

Верка (на 92 г.) у дома си

двама добруджанци – краеведът от Добрич, Атанас Пеев, писал много статии за нея, и Николай Мирчев, издател на автобиографичната книга на В. Сидерова „Лале ли си“, която е преведена и на английски език. Н. Мирчев е автор на фотоизложба, представена в Добрич, във връзка с 90-годишнината на певицата, и няколко видео-клипа, поместени в електронното пространство.

След политическите промени у нас през 1989 г., Верка, както и много културни дейци от нейното поколение, се оказа с много ниска пенсия. Това не скърши самочувствието ѝ. Тя знае, че изпитанията са проба за висотата на духа на човека. С усмивка посреща посетителите си. Близки, приятели и почитатели високо ценят нейния оптимизъм, искреност и родолюбие. *„Доволна съм от живота си. Дадох максимум от моята дарба като певица. Доволна съм и от хората – от уважението, от наградите, които са едни от най-високите в моята област. Обаждат ми се по телефона мои почитатели, и от България, и от чужбина – не ме забравят“* – каза Верка в телефонния ни разговор.

Точно това усещане, че е изпълнила дълга си, ѝ дава сили да преодолява неизбежните трудности на старостта. Спомените от 30-годишното ѝ участие в Държавния ансамбъл за народни песни и танци, с турнета в 29 страни по света, поддържат духа ѝ. Многочислените награди, с които е удостоявана през годините, са израз на високото ѝ изпълнителско майсторство. Ето някои от тях: орден „Кирил и Методий“, първа степен, златен; наградата „Нестинарка“, за цялостна певческа кариера, връчена ѝ на Международния фолклорен фестивал в Бургас (2004 г.); носител е на званието „Почетен гражданин на гр. Добрич“ (2004 г.); удостоена е с най-високото отличие в Р България – орден „Стара планина“, втора степен, *„за изключително големите ѝ заслуги в областта на културата и изкуството“* (2011 г.); през 2014 г. получава статуетка от Първите „Годишни фолклорни награди“ посветени на Борис Машалов, в приз *Цялостен принос към българския фолклор*; фондация „Вигория“ я удостоява през 2015 г. с най-високата си награда – Почетен плакет „Златна детелина“, за приноса ѝ при формиране на младите таланти в сферата на фолклорните изпълнения, за

способността ѝ да насърчава, да съветва, да подпомага и предава на начинаещите млади изпълнители своята любов към народната песен.

Здраве и живот да ѝ пожелаем. И да ѝ благодарим още веднъж за неоценимото наследство, което ни остави, чрез песните, много от които са запазени в Златния фонд на националното радио и телевизия.

Мария Добрева, фондация „Вигория“